

คำนำ

หนังสือเล่มนี้ เกิดจากงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ โครงการ “สถาปัตยกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน” ในโครงการย่อย “การอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนวัดเซนต์ปอล” ซึ่งได้รับงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2557-2558 ในการอนุรักษ์อาคารไม้ 5 หลัง ได้แก่ บ้านพักพระสงฆ์ หอระฆัง ศาลาทำน้ำ เรือนวัดน้อย และยู่ข้าว ซึ่งได้รับความร่วมมือในการอนุรักษ์ โดยการบริจาคเงินและวัสดุก่อสร้างจากภาคส่วนต่าง ๆ คือ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ บริจาควัสดุกระเบื้องหลังคา เจ้าอาวาสวัดเซนต์ปอล สภาวัดเซนต์ปอล ครอบครัวศรีพิจารณ์และนิยมเหตุ สัตบุรุษ ผู้มีจิตศรัทธา รวมทั้งภาคธุรกิจเอกชน ได้แก่ บริษัท ทีโอเอ เพนท์ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท กระเบื้องกระดาศไทย จำกัด บริษัท เดคอร์มาร์ท จำกัด และบริษัท โตชิบาไลฟ์ดิง จำกัด ซึ่งร่วมบริจาควัสดุก่อสร้าง นอกจากนี้ วัดเซนต์ปอล ยังได้รับงบประมาณสนับสนุน ในการจัดนิทรรศการและเอกสารประชาสัมพันธ์ในโครงการ “แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของชุมชนวัดเซนต์ปอล” จากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ความพยายามร่วมกันในการอนุรักษ์วัดเซนต์ปอลมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการดำรงความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และอัตลักษณ์ของวัดเซนต์ปอล และชุมชนให้คงอยู่ต่อไป นอกจากนี้ ยังสามารถใช้ประโยชน์มรดกทางวัฒนธรรมของวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในกลุ่มน้ำบางปะกงอีกด้วย

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ที่สนับสนุนงบประมาณในแผนงานวิจัย “สถาปัตยกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน” (Architecture for Community Empowerment) ซึ่งประกอบด้วยโครงการวิจัย 2 โครงการ คือ “โครงการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมวัดเซนต์ปอลและการจัดการท่องเที่ยวชุมชน”(The Architectural Conservation of St.Paul Church and Community-based Tourism Management) และโครงการพัฒนาด้านแบบบ้านเรือนวิถีไท ในเขตเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม (The Development of Prototype for the Conservation of Culturally Valuable Thai Residential Architecture in Samut Songkhram Municipality) โดยรองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณทิพย์ พานิชรักษ์ดี หัวหน้าโครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการคู่ขนานกับโครงการวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณ เจ้าอาวาสวัดเซนต์ปอลทั้งสองท่านที่ดำรงตำแหน่งในช่วงที่ทำวิจัยปฏิบัติการนี้ ในพ.ศ.2556-2559 คือ คุณพ่อปรีชา สวัสดิ์ และคุณพ่อชาติชาย เวฬุรัตน์กุล สภาวัดเซนต์ปอลและสัตบุรุษชุมชนวัดเซนต์ปอล ซึ่งไม่สามารถจะระบุนามได้หมดในที่นี้ ผู้บริจาควัสดุก่อสร้าง และเงินในการปรับปรุงอาคาร รวมทั้งช่างก่อสร้างหลายท่านที่ร่วมงานกัน ทำให้งานอนุรักษ์ก้าวหน้าไปมากพอสมควร แม้จะไม่สมบูรณ์ตามแผนและช้ากว่าแผนเนื่องจากข้อจำกัดของเงินบริจาคที่ใช้ในการอนุรักษ์ก็ตาม

ขอขอบคุณ ผู้ให้การสนับสนุนด้านแนวคิด และกำลังใจตลอดช่วงเวลาของการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ อาทิเช่น ศาสตราจารย์กำธร กุลชล ศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จุลาสัย รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ สักกุล Professor Jean-Jacques Dupuy รองศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นรัชฎ์ กาญจนนัษฐิติ อาจารย์ภคินี นิยมเหตุ คุณสมชาย ขจรวิภาส ดร.จันทรา ศานต์ตระกูลและครอบครัว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิลาวัลย์ ภมรสุวรรณ คุณอุบลรัตน์ อัตตธัญญา และคุณ
สุกัลยา ปันทจักร และอีกหลายๆท่านซึ่งไม่สามารถระบุนามได้หมด

การทำงานอนุรักษ์อาคารทั้ง 5 หลังของวัดเขตนต์ปอล จะไม่สามารถ
ดำเนินไปได้ หากขาดคณะทำงานที่เข้มแข็งและสละเวลามาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
ตลอดมา อาทิเช่น คุณบุลวัชร พฤษพานูบาล อาจารย์วิสุทธิ์ ศิริพรนพคุณ
คุณธิดารัตน์ คำคง คุณวิลาวรรณ ทองย้อย คุณพิชญ์ เยาว์ภิรมย์ คุณปริญญ์
ทองสมจิตร คุณศนิवार รอดบุญธรรม คุณสุรีย์พร ทัพภสุต คุณอภิชาติ
กิตติเมธาวิวัฒน์ คุณวรรณวนัช เสถียรธรรมณี คุณเด่นนภา ชมพู และอีกหลาย
ท่านที่ไม่สามารถระบุนามได้หมดในที่นี้